

ВІДПОВІДІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

на зауваження і рекомендації проекту експертного висновку

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації та рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

39933 Краєзнавство, екскурсознавство та історико-культурний туризм

Рівень вищої освіти – бакалавр

спеціальність – 032 Історія та археологія

Критерій	Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Коментар КНУ
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми		
Рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1 Рівень відповідності Критерію 1: Рівень В	З метою удосконалення процесу проектування освітньої програми рекомендується створити постійно діючі об'єднання стейкхолдерів (на зразок асоціації роботодавців та-або випускників) цієї освітньої програми та регулярно оприлюднювати на офіційному сайті закладу підсумки обговорення з ними цієї освітньої програми.	Інтереси та пропозиції стейкхолдерів ОП, які висловлювались в рамках зустрічей, круглих столів, конференцій тощо, враховувались розробниками ОП під час проектування програми, визначення цілей і програмних результатів навчання. Обговорення та обмін ідеями щодо вдосконалення ОП здійснювались на окремих засіданнях кафедри етнології та краєзнавства за участю із запрошенням представників здобувачів, науково-педагогічних працівників, стейкхолдерів де розглядалися питання затвердження редакцій ОП (витяги із протоколів були надіслані ЕГ), в рамках міжнародних стажувань та проведення виробничих практик здобувачів освіти на базі установ краєзнавчого напрямку. Гарантом ОП та членами проектної групи розпочата робота з втілення рекомендацій ЕГ та ГЕР щодо удосконалення процесу проектування освітньої програми шляхом створення постійно діючого об'єднання стейкхолдерів (Рада стейкхолдерів) ОП та регулярного оприлюднення на офіційному сайті закладу підсумків обговорення з ними цієї освітньої програми.
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми		
рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2	1. Рекомендується удосконалити нормативну базу закладу вищої освіти у частині приведення змісту поняття "обов'язкова освітня компонента" до того, яке є сьогодні загальноприйнятим в освітньому просторі України.	1. Рекомендація не зрозуміла. <i>Трактування терміну «обов'язкова освітня компонента» в Університеті повністю відповідає чинному законодавству – цим терміном ми користуємось для позначення освітньої компоненти (дисципліна, практики, курсової, дипломної роботи тощо) яка має власний кредитний вимір і включена до обов'язкової частини освітньої програми.</i>

Критерій	Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Коментар КНУ
Рівень відповідності Критерію 2: Рівень В	2. Під час наступного перегляду освітньої програми вважати доцільним удосконалити підхід до змісту й структури вибіркового освітніх компонентів. Зокрема, у разі прийняття закладом у межах своєї академічної свободи рішення про доцільність збереження блокового підходу, забезпечити специфічне змістове наповнення для кожного з таких блоків. 3. Передбачити у чинній нормативній базі закладу вищої освіти вільну можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача особливо у тому випадку, коли здобувач має намір отримати професійну кваліфікацію відповідно до внутрішніх вимог закладу. 4. Збалансувати зв'язок деяких обов'язкових освітніх компонентів (зокрема, ОК42, ОК45, ОК46, ОК17, ОК18, ОК25, ОК27, ОК39, ОК40) з заявленими в освітній програмі програмними результатами навчання у межах предметного поля спеціальності 032 "історія та археологія".	2. Під час наступного перегляду освітньої програми буде докладно проаналізовано і удосконалено підхід до змісту й структури вибіркового освітніх компонентів. 3. Рекомендація не зрозуміла. <i>Присвоєння професійної кваліфікації можливе виключно у випадку формування необхідних компетентностей на визначеному рівні і підтвердження володіння ними при виконанні трудових функцій.</i> Тому, якщо здобувач хоче здобути професійну кваліфікацію його індивідуальна освітня траєкторія має забезпечити виконання вказаних вище вимог. 4. Під час наступного перегляду освітньої програми буде проаналізовано й збалансовано зв'язок деяких обов'язкових освітніх компонентів (зокрема, ОК42, ОК45, ОК46, ОК17, ОК18, ОК25, ОК27, ОК39, ОК40) з заявленими в освітній програмі програмними результатами навчання у межах предметного поля спеціальності 032 "історія та археологія". Під час перегляду освітньої програми керівники ОП будуть також керуватися документами університету щодо моніторингу якості освітньої діяльності, зокрема ухвалою Вченої ради університету про «Індикатори якості освітніх програм у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та стану освітнього процесу за цими програмами» (01.04.2024). https://senate.knu.ua/?cat=25, яка зобов'язує гарантів ОП, керівників структурних підрозділів використовувати індикатори і критерії Переліку при здійсненні моніторингу ОП та освітнього процесу, а також при самооцінюванні освітніх програм під час їх перезатвердження.
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання		

Критерій	Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Коментар КНУ
Рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3 Рівень відповідності Критерію 3: Рівень В	1. Рекомендується розробити та запровадити дієву систему інформування та заохочення здобувачів до академічної мобільності та неформальної освіти з наступним визнанням отриманих результатів навчання. 2. ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ про необхідність своєчасного розміщення програм вступних співбесід на офіційному веб-ресурсі закладу вищої освіти.	1. В університеті приділяється значна увага питанням академічної мобільності. Запроваджено процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Здобувачі ОП обізнані у можливості визнання результатів навчання в рамках зовнішньої академічної мобільності, а низький рівень задіяності студентів ОП у таких програмах зумовлений передусім об'єктивними причинами – пандемією та воєнним станом. Керівники ОП активізують роз'яснювальну роботу серед здобувачів щодо потенціалу внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності і можливостей визнання отриманих здобутків, сутності процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. У КНУТШ існує Положення про валідацію результатів неформальної освіти https://drive.google.com/file/d/1bdnljLRVm31_G-C6fX9tPjUSTRKGsxKZ/view http://www.history.univ.kiev.ua/docs-2/ й програми неформальної освіти, розроблено алгоритм визнання результатів навчання у неформальній освіті. Недостатня обізнаність з цих питань здобувачів ОП «Краєзнавство, екскурсознавство та історико-культурний туризм» обумовлена, зокрема, відсутністю станом на момент акредитації відповідної потреби у здобувачів освіти ОП. Керівництво кафедри етнології та краєзнавства, гарант ОП планують активізувати роботу з інформування здобувачів освіти щодо правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. 2. Зауваження незрозуміле – програми вступних випробувань для окремих категорій вступників (тих які мають право не складати випробовування у форматі ЗНО) розробляються і затверджуються ПІСЛЯ затвердження МОН України Порядку прийому у відповідному році (залищати на сайті минулорічні не можна – це означало б введення вступників в оману), а цьогорічний Порядок був затверджений лише в середині квітня. Програма співбесіди в рамках вступних випробувань за ОП для таких вступників вже розроблена і буде своєчасно розміщена на сайті.
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою		

Критерій	Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Коментар КНУ
Рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4 Рівень відповідності Критерію 4: Рівень В	Активізувати міжнародну співпрацю у царині навчання, викладання та наукової діяльності через долучення до міжнародних наукових проєктів (зокрема, проєктів академічної мобільності), підготовки спільних міжнародних публікацій тощо.	Здобувачі ОП та викладачі мають можливості користуватися програмами академічної мобільності для навчання або стажування за кордоном, роботи в закордонних бібліотеках тощо. Кафедра етнології та краєзнавства має доволі тісні зв'язки з зарубіжними партнерами – це й проведення спільних міжнародних конференцій (збірники матеріалів п'яти міжнародних конференцій, проведених останнім часом, розміщені на сайті кафедри), стажувань, практики. Університет, історичний факультет, кафедра етнології та краєзнавства будуть продовжувати й поглиблювати міжнародну співпрацю у царині навчання, викладання та наукової діяльності.
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність		
Рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5 Рівень відповідності Критерію 5: Рівень В	Рекомендується продовжувати роботу з впровадження принципів академічної доброчесності в рамках цієї ОП та, зокрема, до початку 2024-25 навч. року розробити й впровадити дієві механізми унеможливлення будь-яких проявів академічної недоброчесності під час письмового контролю знань здобувачів вищої освіти.	У звіті ЕГ (Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5) зазначається: Налагоджений постійний контакт здобувачів з викладачами у процесі підготовки до контрольних заходів. У КНУТШ здійснюється системна робота з поширення практик академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу, до чого активно долучені представники студентського самоврядування. У пункті (Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5) також зазначається: Форми контрольних заходів і критерії оцінювання здобувачів ОП є чіткими, зрозумілими, різноманітними, дають можливість встановити досягнення здобувача. У КНУТШ діє система забезпечення академічної доброчесності учасників освітнього процесу, розуміння якої продемонстрували студенти та випускники ОП. Водночас не здійснюються опитування здобувачів ОП щодо процесу оцінювання; відкритість результатів поточного оцінювання є обмеженою. Зазначимо, що думка здобувачів освіти та їх побажання, рекомендації є предметом постійної уваги гаранта програми, членів

Критерій	Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Коментар КНУ
		проектної групи та колективу кафедри. Соціологічна служба КНУТШ системно проводить опитування студентів. Наприкінці поточного навчального року заплановано опитування здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня ОП «Краєзнавство, екскурсознавство та історико-культурний туризм». Керівництво кафедри та ОП буде продовжувати роботу з впровадження принципів академічної доброчесності в рамках цієї ОП, з розробки й впровадження дієвих механізмів унеможливлення будь-яких проявів академічної недоброчесності під час письмового контролю знань здобувачів вищої освіти. Водночас, слід зазначити що, насправді рекомендація «розробити й впровадити дієві механізми унеможливлення будь-яких проявів академічної недоброчесності під час письмового контролю знань» після того як ІІІ явочним порядком зайняв ключове місце в інформаційному просторі (і вже навіть проявив вражаючі здатності до фабрикації і фальсифікації) стала більш ніж важко виконуваною.
Критерій 6. Людські ресурси		
Рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6 Рівень відповідності Критерію 6: Рівень В	ГЕР погоджується з рекомендаціями ЕГ за цим критерієм у частині необхідності чіткого дотримання принципу відповідності професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників тим дисциплінам, які вони забезпечують у рамках цієї освітньої програми.	Практично всі залучені до реалізації ОП викладачі мають необхідну академічну та професійну кваліфікацію. На ОП викладають 43 викладачі, 40 із них мають наукові ступені. Наукова та публікаційна активність залучених до ОП викладачів загалом відповідає тим дисциплінам, які вони викладають. Певна (часткова) невідповідність публікаційної діяльності та забезпечення ОК наявна лише у 2-х викладачів (асистентів). Кафедра етнології та краєзнавства, керівництво ОП обов'язково перегляне академічну відповідність НПП дисциплінам, які вони викладають, щоб забезпечити чітке дотримання принципу відповідності професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників тим дисциплінам, які вони забезпечують у рамках освітньої програми.
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси		
Рекомендації щодо удосконалення у контексті	Рекомендується запровадити дієву систему інформування здобувачів вищої освіти про можливості матеріальної, організаційної, психологічної та іншої підтримки від закладу вищої освіти та від представників цієї освітньої програми.	В університеті запроваджена дієва система інформування здобувачів вищої освіти про можливості організаційної, психологічної та іншої підтримки, функціонує низка підрозділів, що відповідають за надання підтримки здобувачам освіти. Також

Критерій	Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Коментар КНУ
Критерію 7 Рівень відповідності Критерію 7: Рівень В		підтримка здобувачів ОП здійснюється на рівні кафедри та на рівні історичного факультету. Інформаційно-консультаційну підтримку здійснюють НПП як в процесі навчання, так і в позааудиторний час. Результати опитування UNIDOS–18 (2022 р.) свідчать, що студенти історичного факультету загалом позитивно оцінюють діяльність деканатських, кафедральних представників, ставлення до студентів та допомогу в проблемних ситуаціях. В КНУТШ функціонує Психологічна служба (https://cutt.ly/k46SteK), спрямована на забезпечення психічного здоров'я. Фахівці Психологічної служби КНУТШ (https://cutt.ly/j4KHevg) здійснюють цілодобове консультування (https://cutt.ly/07gNAdn) та надають психологічну допомогу, чат зв'язку з психологом (@chat_PS_KNU https://t.me/chat_PS_KNU), чат емоційної підтримки «Helper Hub» (@helper_hub2 https://t.me/helper_hub2). Підрозділом університету є університетська клініка (https://cutt.ly/M46SuE6). Ці структури забезпечують охорону фізичного та психічного здоров'я студентів і викладачів. Власне, це було відзначено у звіті ЕГ. Як недолік, зазначалося лише, що в ході зустрічей виявлена недостатня обізнаність здобувачів стосовно одержання матеріальної підтримки. Рекомендувалося звернути увагу на розширення відповідної інформативної підтримки здобувачів. Керівництво ОП зверне увагу на розширення інформативної підтримки здобувачів, зокрема, забезпечить поінформованість здобувачів освіти стосовно одержання матеріальної підтримки.
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми		
Рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8 Рівень відповідності Критерію 8:	1. Рекомендується удосконалити чинну нормативну базу закладу вищої освіти у частині періодичності оновлення змісту освітніх програм. 2. ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ стосовно обов'язковості оприлюднення на офіційному веб-сайті результатів опитування здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів (роботодавців, випускників тощо).	1. Рекомендація не зрозуміла. <i>Періодичність перегляду освітніх програм в Університеті відповідає одночасно чинному законодавству України і кращим практикам провідних Університетів ЄПВО. врактування терміну «обов'язкова освітня компонента» в Університеті повністю відповідає чинному законодавству.</i> В чому недолік цього підходу незрозуміло. 2. Усі групи стейкхолдерів зацікавлені у розвитку ОП та в різних обсягах залучені до процесів вдосконалення ОП, налагоджено

Критерій	Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Коментар КНУ
Рівень В	3. Рекомендується активізувати співпрацю зі здобувачами вищої освіти в рамках процедур внутрішнього забезпечення якості цієї освітньої програми.	зв'язок з випускниками. На рівні гаранта ОП відбувається щорічний моніторинг ОП. Були внесені певні зміни були внесені у навчальні плани та окремі ОК. Оприлюднення результатів опитувань Університет здійснює і буде здійснювати із дотриманням визнаних етичних норм, а також кращої практики університетів ЄПВО, США і Канади – в тих межах які не зашкодять якості освітнього процесу. 3. Передбачається активізувати співпрацю зі здобувачами вищої освіти в рамках процедур внутрішнього забезпечення якості цієї освітньої програми. Зокрема, з метою вдосконалення моніторингу якості освіти та викладання на конкретній ОП планується продовжувати систематичні опитування здобувачів щодо якості освіти, щодо якості ОП, щодо якості викладання на ОП. За порадою ЕГ керівництво ОП буде додатково документувати проведення моніторингів ОП, опитувань, врахування пропозицій різних груп стейкхолдерів
Критерій 9. Прозорість і публічність		
Рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9 Рівень відповідності Критерію 9: Рівень В	1. Рекомендується розміщувати проект освітньої програми на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти з чітким вказанням дати розміщення та строків громадського обговорення. 2. Рекомендується розміщувати у вільному доступі рекомендації та побажання стейкхолдерів, висловлені під час перегляду освітньої програми.	1. Розміщення проекту освітньої програми на офіційному веб-сайті факультету здійснюється своєчасно – при її перегляді (і дублюється на сторінці кафедри - https://ethnic-studies.knu.ua/) з чітким вказанням дати розміщення та строків громадського обговорення. 2. Зворотній зв'язок із стейкхолдерами щодо висловлених ними під час перегляду освітньої програми пропозицій і рекомендацій здійснюються на належному рівні.